

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэрэ Федерацием и Совет и Тхъаматэу Валентина Матвиенкэмрэ Москва щызэдьыряІэгъэ зэIукIэгъур

Адыгейм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат
Юфшэным епхыгъэу Москва зыщэлэм
Урысыем и Федеральнэ Зэлукэ
Федерациемкэ и Совет и Тхъаматэу
Валентина Матвиенкэм йукэгъагь.
Зэдэгүүшүйэгъум джащ фэдэу
хэлэжъагъэх Адыгейм ыцэклэ
сенаторхэу Олег Селезневымрэ
Хъопсэрыкъо Муратрэ.

Бэмышлээ Адыгейм къызэ-
къом зээгэйнагыгъэу щызэда-
шыгъагъэхэр гъэцэklагъэ зэрэ-
хъухэрэм Валентина Матвиен-
кэр къыкIеупчIагъ. А лъэхъа-
ным Парламентым и Апшьэ-
рэ палатэ и Тхъаматэ къыды-
ригъештэльгъ транспорт бэдэдэ
зэрыкIорэ автомобиль гъогоу
«Адыгэкъал — Бжъэдигъу-
хъабл» зыфиорэр федераль-
нэ шыжкыгъэнным ыкIи Мые-
къопэ псырыкIуапIэм иятIонэрэ
чэзыу иухын пэlyагъэхъащт ахъ-
щэр республикэм къыфыхъэгъэ-
къыгъэнным.

Күмпүл Мурат кызы уағыз рахұыхъэгъэгэе іоғығын пастеми ділшебрекер, нағылдағанда Мыеқөлтә районым илесүпәхэм ықи каләу Мыеқүапә якто

ләшт псырык үлемрә яшын пәухъяще мылькур 2018-рәе илъесым кытфыха гъэкъышт. Оңың үкытфәмыхъуба гъэзәмә, а зигъо юфыгъо къез-цугъэхэр зәшшотхынхә тлъэкъи-

щтгъагъэп», — къыуагъ рес-
публикаем и Лышхъэ.

Валентина Матвиенкэм зэрэхийгээ хүчтэй төслийн эмчилж, республика-кэм кыхыгыгээ предложение-хэр актылыгыгээ зыхэль ыгийн

номикэ хэхъоныгъэу ышыщтым
иофыгъохэм къащууцуугъэх.

**Адыгэ Республикаэм и
Лышьхъэ ипресс-къулыкъу**
Сурэтыр А. Гусевым тыри-
хыгъ.

ЗЭЗЭГҮҮНЫГЬЭМ ЗЭДҮКІЭТХАГЬЭХ

Адыгэ Республикаэм и Правительствэрэ «Почтэ Банкымрэ» ясоциальнэ-экономикэ зэдэлэжьэнэгъэ зырагъэушъомбгүнэу зээгъыгъэх. Аш фэдэ зээгъынгъэм Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ «Почтэ Банкым» игъэлорышаплэ ипрезидентэу Дмитрий Руденкэмрэ Москва щызэдыхыкэтхагъэх.

Программэ заулэ зэдагъэцк!энэу лъеныхъохэр зэгурьыугъэх. Гушы!эм пае, банкым иструктурнэ подразделениехэр республикэм щизэхажэнхэу, банк фэло-фашихэу, пенсионерхэм афагъэца-

кэхэрэм зарагчийн мөнгүүнэй, цыифхэм чыифхэр зэраралтырэ шыикэм зэхъокыныгэхэр фашынэу ямурад.

«Нэмыгк! отраслэхэм афэдэу банк-
ми нэкъокъоным зызэрэшьрагъэушьом-

бгъурэм детэгьаштэ. Банкыкэм икуута мэхэр Адыгейим къызыщыэз/уахыхэк/э цыфхэм фэло-фэшлабэ афагъэцэктэн альэкшищт. Банк инфраструктурэм изегъэ ушъомбгууни мэхъянэшхо зэрилэр зы щыдгъэгъупшэ хъущтэп», — къыуагъ Къумпиль Мурат.

Күмпүлгү Мурат.
Республикам и Лыштыхъэрэ банкын
и президентре анае лъешүу тырагъетыгы
көддө жаңызгыччам ашыпсөзүхэрэм банкын
фэло-фашизхэр нахышылуу афэгъэцэктэй
гъэнхэм епхыгъэ юфыгъоми. Непэктэй
республикам и псэүуп! 27-мэ банкым
икуттамэхэр къащыззэуахыгъэх. Ахэм
ашыцых псэүупхэхүү Мыекуялэ, Джаджэ
Инэм Абылсыла алэтхар.

Инэм, Афынсынэ адэтхэр.
«Финанс фэлօ-фашихэр нахь икъюу
цыифхэм афэгъэцэктэгъянхэм епхыгъээ
лофигъор непэ Адыгейм лъешэу къыщы
уучугъ. Сыда пломэ цыифхэм азыныкъо
нахьыбэр банкхэр зыдэмьт къоджэ
псэуплэхэм адэсъих. Счетхэр къызэйа
хынхэм, ахэм ахъщэ аралхъяным
картахэм ахъщэ къараахынам апае загъо
ра район гулчэм къонхэ флаев мэхъях.

Урысыем и Почтэ икъутэми 130-м ехү тиреспубликэ къышыззяуахыгъ. Ильэсым къыкъоцI республикэм щыпсэухэрэм азыщанэмэ яфэл-фашихэр афэдгъэцакъехэ хъугъэ, гъэхъагъэ туиэхэм та-къышыуцун тимурадэп», — хигъэунэфы-кыгъ «Почтэ Банкым» иправление ипрезидентэу Дмитрий Рудэнкэм.

Джащ фэдэу лъэныкъохэр банкым иэкологическе проектэу «Подари лес другу» зыфиорэм Кавказ биосфернэ заповедникир хэгъэхъэгъэним епхыгъэ юфыгъом тегущылагъэх. Аш къыдыхэлтытагъэу хэшьэе мэзхэр зыпкь игъэуцожьыгъэнхэм анахъэу анаэ тырагъэтышт.

жынын айлану анын түргильтүштүү.

2016-рэе илтээсүм имэлгүүльфэгүү кыышгэжээжьагаа «Почта России» зыфиорэм икүйтамэхэм «Почтэ Банкын» тоф зэрашишлэрээр, хэгээгүр зэрээштэй штэмэ, чыны 12-м ехүү аш зэрэхахьээрээр шыгуу къэтэгзээжыбы.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхэ ипресс-күүлкүү

Узэрыйгушхон еджап!

Республикэ естественнэ-хыисап еджап! Э
Адыгэ къералыгъо университетым хэтыр
кІэлэеджаклохэм фундаментальнэ шІэнү-
гъэхэр Іахтедзэу ыкы нахь куоу ягъэш-
гъэнхэмкіэ гупчэу щыт.

Ащ ипащэу Мамый Даутэ Адыгейим имызакъо, Урысыеми ыціл щытугъ. Ильес заулакіл узекіләбәжкым, хыисапымкіл зишә шләгъюшхэм я Урысые формуем къералыгъом ипащэ зыхлажъэрэм Президенттэу Путиным Мамымын зыщыфигъази, субъектхэм ащыпсөурэ кІэлэеджаклохэм Все-российскэ олимпиадэм хәла-жъэхэрэм япчагъе адрэ къэләшхохэм ялтыгъээм, зэрэнахь маклэр зэршомытэрэ-зыр риуагъ. Гупчэм пәччыжыяу-псөурэ кІэлэеджаклохэм яфи-тыныгъэхэр ашкіл укъуагъе хугъягъа ылтыгъа.

А мэфэ дэдэм а юфыгъор зэшшохыгъа хугъягъа, Мамымын ыціл лъешэу лугъягъа.

Еджап! Э 1998-рэ ильесым къыщегъягъа я 6 — 11-рэ классхэм хыисапымрэ естественнэ наукахэмрэ нахь куоу ягъэшшэхэм дэлажъе ыкы Урысыем и Кыблэ анахь еджэп! Э лъешэу ар щалтытэ. Урысыем имызакъо, ащ ыціл іекіл къералхами ащыуагъ. Еджап! Э гъэхъягъа илэхэр кыдилытэхи, УФ-м гъэсэнитъэмрэ шләнгъээмрекіл и Министерствэ хыисап гъэсэнитъэмкіл Дунэе конгрессхэм я Лъэтегъюхом япрограммхэм ар ахигъехъагъ.

Еджап! Э ахэлжъагъа Дунэе конгрессхэм 2004-рэ ильесым Копенгаген (Даниер), 2008-рэ ильесым Мексикэм икъалэу Монтеррее, 2012-рэ ильесым Сеул (Кыблэ Кореер), 2016-рэ ильесым Германием икъалэу Гамбург ащыуагъехъем. Ау ильес 19-у еджап! Э юфшилэрэм ащ игъехъагъехъэр анахъа кызызылъэгъуагъа-хэр Урысыем щыкъорэ олим-

пиадхэр арых. Ащ фэдэу мыш иеджаклохэр уцугъу 100-м ехъурэ зональнэ ыкы кіэух Урысые олимпиадхэм хыисапымкіл, физикемкіл, биологи-емкіл ыкы информатикемкіл призер ащыхъугъа.

Ильес зэкілъыклохэм Адыгейим кІэлэеджаклохэм я Всероссийскэ олимпиадэ икілүх зэнэкъокъухэр щыкъуагъа. Ащ къеълъагъо еджап! Э зынэ-сыгъе лъэгап! Э ыкы цыхъе кызызэрфашырэр.

1995-рэ ильесым къыш-гъэхъягъа Адыгейим Гъэмэфэ хыисап еджап! Эхэр щызэхашх. Ахэр гъэпсэфыр! Э «Горная легенда» зыфилорэм щыкъо. Мигъэ зэхашгъэ ёджа! Э Урысыем ичыл! Э 12-мэ ащыц кІэлэеджаклохэр къеклонгъа, Москва, Волгоград, Саратов, Калининград, Ростов хэкум, Астрахань ыкы нэмькіл чып-лэхэм ахэр къарыкыгъа.

Ильесыбэ хугъягъа еджап! Э Всероссийскэ кІэлэцкыу зыгъэпсэфыр! Э Гупчэу «Орленкэмрэ» юф зэдаш! Э. 2003-рэ ыкы 2004-рэ ильесхэм хыисапым фэщэгъэ ныбжыкъэхэм я Урысые фестивальхэр естественнэ-хыисап еджап! Э щыз-зэхашгъа. УФ-м гъэсэнитъэмрэ шләнгъээмрекіл и Министерствэ илэп! Эгъюу мы еджап! Э ильес къес 100-гъо мазэм «Орленкэм». Всероссийскэ сменэу «Юный математик» зыфилорэр щызэхашх. Ащ мэфэ 21-рэ юф еш! Э Всероссийскэ олимпиадхэм ащите-къуагъехъэр ыкы япризер нэбгыри 100 хэлажъе.

Гъэсэнитъэм и Гупчэу «Сириус» зыфилорэр кызызызэу-хыгъэм къышегъягъа ащ ипроектхэм еджап! Э ахэл-

жъе. Ащ тетэу «Кыблэ хыисап сменэр» «Сириусым» щэ-кло зыфилорэ программэм кІэлэеджакло 200 хэлажъе. Ащ Урысыем исубъект 20-мэ къа-рыкъырэ кІэлэеджаклохэр къек-къуал! Э. Ильес къес Адыгейим илп! Э нэбгыре 40 ащ хэлажъе.

Ильеситлык! Э узекіләбәжкым, аэрэу Кавказ хыисап олимпиадэр зэхашаагъ. Ащ кІещакло фэхъугъа AP-м гъэсэнитъэмрэ шләнгъээмрекіл и Министерствэ, Адыгэ къералыгъо университетыр ыкы республике естественнэ-хыисап еджап! Э. Жюриум хэтынхэу къырагъэ-блэгъагъа хыисапымкіл Все-российскэ олимпиадэм ижюри хахъэхэрэм ащыцхэр, зэльш! Э кІэлэеджаджэхэр, олимпиадэм пае задачэхэр зэхэ-зыгъяукохэрэр. Олимпиадэм Урысыем и Кыблэ ичыл! Э 15-мэ ыкы іекіл хэгъэгүхэм къарыкъырэ кІэлэеджаклохэр хэлэжъагъа.

А зигугуу къэтшыгъе постэ-уми кІещакло ыкы гъэцкакло

Ау ахэр пшъерильеу зыфа-гъэцкырэм пытагъе хэльзу екунхэ альэккы, еджэнэмкіл щэлэгъэшхо ахель, сыхат пчы-гъэрэ — 5 — 6 — 7 фэ-дизэр къэмитэджхэу задачэ хыльтэр къашын альэккыц. Зы мафэп, падзэжызыэ, мэ-фиту-шым къашырэ пример-хэри, задачэхэри щылэх.

Хыисапым лъэшэу фэшэгъэ ныбжыкъиэхэм Тхъэм сэнау-щыгъэшхо къызхильхагъэхэр ахэтих. Ау ащ фэдизеу иш! Э шләгъошоу щымыт кіалэмии еджэнэм тегъэпсихагъа, тэ-

Санкт-Петербург, Москва, Ярос-лавль, Киров, Краснодар адэт еджап! Эхэм ыкы Гупчэхэм та-дэлажъэштыгъ.

— *Пиъишыт! Уи! Ахэм сид гъэсэнитъэм агъотынэу уфай?*

— Нахыжыр я 10-рэ клас-ым щеджэ, тэ тиеджап! Би-логи-емкіл шләнгъэ куухэр щы-зэртэгъэтох. Генетикэм шо-гъэш! Эгъонеу пыль. Нахыжыр я 1-рэ классым макл. Ежъ-хэр зыфаехэу, рэзэнитъэм зы-хагъотэштыр къыхахынным си-щэгүү. Нахыжым кыгурэо хыисапыр умыш! Эу сидре на-уки непэ п! Э кызызримыхы-щыт. Биологии фэгъэхын-гъэ хыисап задачэхэр къы-шынхэр иклас.

— *Шъуиеджап! Э кы-чи! Кылхэрэр Урысыем ианахь атийэрэ еджэп! Э дэгъухэм зэрчахъэ-рэм, кызыраухырэм ты-щыгъуаз. Мыекъуап дэт гурит еджап! Эхэм я-а-щэхэр гүшү! Эгъуу зы-тийхэу, медалистхэм къатегущы! Эхэм зыхъук! Э, о узипэшэ еджап! Эми, ори кызыэрэпфразэхэр бэрэ къыхагъащи. Ащ фэдэу бэмыши! Эу гүшү-! Эгъуу тызыфхагъа, гимназиу N 22-м итацэ кызыэрти! Уагъэмк! Э, медалист 13-у мыгъэ яеджап! Э кычи! Кылхэм щыщэу 11-р о зэрэбгъ-дэжагъэр къити! Уагъ. Ащ фэд адрэ еджап! Эхэм я-а-щэхэри.*

— Ары, олимпийскэ купым юф дэсэш! Э. Тиеджеп! Э базэ Адыгэ къералыгъо университетыр ары. Ащ тыхэтэу тэкло, AP-м гъэсэнитъэмрэ шләнгъээмрекіл и Министерствэ ти-учредитель. Университетым щэ-дэжэго ужым тышеджэ. Ащ ила-бораториехэр, нэмькіл техни-кэу хыисапым, физикэм, би-ологиэм, химием япхыгъэхэр тэ-гъэфедэх. Ректорэу Хынгэто Рещыдэ ынаа! Э кыттет. Мыш фэдэ еджап! Э щылэх хууныр ары кызыщежъагъа.

— *Ильес 20-к! Э узек! Э-бэжьим, мы еджап! Эр жыгуялсын зэхъум щысэ зытешүхин щылагъа?*

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

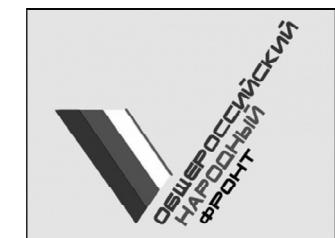
—

—

<p

ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХЭМ ахаgъэхъоцт

2017-рэ ильэсүм мэкьюогъум и 29-м Урысые общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» промышленностымкIэ икомитет икIещакIоу «ІофшIэнным хэгъэхъоцтныр ыкIи амал инхэр къэзытырэ ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХЭР гъэпсыгъэнхэр» зыфиорэ темэмкIэ Москва зэхэсигъ щыкIуагь.

Іофхъабзэм кIэухэу фехъу-
тэмкIэ унашю ашыгь амал
ин къэзытырэ ІофшIЭПIЭ Чъи-
пIЭХЭР гъэпсыгъэнхэм, Урысы-
ем иэкономикэ зыкьеgъээ-
тыгъэнным афеш УФ-м исубъ-
ектхэм зэкIэми шьольтыр кон-
ференциехэр ашызэхашэнхэу.

Ащ кыкIэлтыкло Урысые
общественнэ движениеу «На-
роднэ фронтым» и Тхаматэ
АР-м и Лышхъеу Къумпыл
Муратэ зыкыифигъэзаг пред-
принимательхэм яфитынгъэ-
хэр къэухумэгъэнхэмкIэ шьоль-
тырэм и Уполномоченэ ыкIи
Народнэ фронтм ишьольтыр
отделение зэгъусэхэр АР-м кон-
ференции щызэхашэнымкIэ
ишуагь аригъэкынэу.

Шьольтыр мэхъанэ зиэ кон-
ференциер зэрифшьушашу ти-
республикэ щырагъэклоуным
феш АР-м и Лышхъе пред-
принимательхэм яфитынгъэ-
хэр къэухумэгъэнхэмкIэ Упол-
номочененэ Зэфэс Вячеслав-
рэ Урысые общественнэ движ-
ение «Народный фронт» зы-
фиорэм ишьольтыр отделениеу
Адыгэ Республика щыIэм
икоординаторэу Юрий Горохо-
вымрэ Іофхъабзэм икIещак-
лохэу ыгъэнфагъэх.

Зэфэс Вячеслав тызэрэши-
тъэгъозагъэмкIэ, конференци-
ем темэу илэшти «Амал ин
къэзытырэ ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХЭР
Урысыем ыкIи Адыгейм ашы-
тъэпсыгъэнхэм истратегие къы-
хэхыгъэнхэр» ари. Іофхъа-
бзэр чъэлыгъум и 26-м Адыгэ
къэралыто университетим щы-
клоцт. Мы уахтэм ащ яшыы-

пкъэу зыфагъэхъазыры, про-
граммэм, мэкъэгъэум, резо-
люцием япроектхэр щыIэх.
Сайтыр кызфарьэфедээ, пред-
приниматель 300-м ехъу Іоф-
хъабзэм кырагъэблэгъагь.

— Мы Іофхъабзэр чъэп-
огъум и 15-м кыщегъэжъа-
гъэу и 30-м нэс Урысыем
ишьольтыр 70-м ехъумэ ашы-
клоцт. Конференцием пшъеры-
лээу илэр Урысые Федераци-
ем ишьольтырэм амал ин къэ-
зытырэ ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХЭР
ашытъэпсыгъэнхэмкIэ общест-
веннэ едэунхэр ашызэхэш-
гъэнхэр ари. Іофхъабзэм кы-
дыхэлтытаау социальнэ мэ-
хъанэ зиэ Іофыгохэм, Уры-
сыем ыкIи ащ ишьольтырхэм
ахэм афэдэ ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХ-
ЭР ашытъэпсыгъэнхэмкIэ ама-
лэу щыIэхэм, гумэкыгь шьхьа-
лэу къэуцуухэрэм ыкIи ащ епхы-
гъэ статистикэм ашатегущы-
штых. Предприниматель пэпчь
гурьдгъэон фое штогъэ ин
къэзытырэ чъипIЭХЭР зыфэдэ-
хэр. Бизнес цыкIур арими,
амал ин къэзытырэ ІофшIЭПIЭ
ЧъипIЭХЭР агъэпсынхэм ахэр
кэгъэгушуугъэнхэ фое. Пред-
приятие анах инхэу «Редук-
торышI завод», «Картонтара»,
«Волма» зыфэпощтхэр шэлхъа-
кIэу щыIэхэм адиштэу, тех-
нологие пэрхтхэм атетэу Іоф-
ашэ. Ахьшэ дэгъу мыхэм кы-
зэрагъахъэрэм dakloy социальнэ
амалышухэр алэклэльх,
джащ фэдэу экологиет ишап-
хъэхэм адиштэрэ Iэмэ-псы-
мэхэмкIэ Іоф ашэ. Къэогъэн
фае хабзэм тетэу мэз фон-

ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХЭР бэу аш-
тъэпсыштых, — кыуагь Зэ-
фэс Вячеслав.

Шъугу къэдгъэкIыжын, УФ-м и Президент ижъони-
гьокIэ унашюхэу 2012-рэ ильэ-
сүм ышыгъэхэм къащело 2020-рэ ильэсүм нэс амал ин
къэзытырэ ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭ
миллион 25-м нэс Урысыем
щытъэпсыгъэн фоеу. Шьольтыр-
хэм зэкIэми мыш фэдэ пшъэ-
рэйхэр афагъэуцугъэх. Тирес-
публике пштэмэ, мы мафэхэм
яхуулэу а пчагъэр мини 8
фэдиз мэхъу. 2013-рэ ильэ-
сүм ар мин 15-м нэсийтгээ-
дээ, джы ахэр фэдитууц
нахь макIэ хуульхэх. Урысы-
еर пштэмэ, а пчагъэр тидэки
кыщегъигыгь.

Тизэдгүүшүэтуу кызэриула-
гъэмкIэ, анах мэхъанэ зиэ
докладхэр конференцием кы-
зывышиштхэр АР-м и Пре-
мьер-министрэ игуадзэу Са-
пый Вячеслав, предпринима-
тельхэм яфитынгъэхэр къэу-
хумэгъэнхэмкIэ Уполномочен-
нэу Зэфэс Вячеслав, Урысые
общественнэ движениеу «На-

родный фронт» зыфиорэм
ишьольтыр отделениеу Адыгэ
Республика щыIэм иштаб
хэтэу Александр Денисовыр.
Джащ фэдэу мы ІофшI
гъэпсыгъэу къэгүүшэштых
АР-м мэкью-мэштыхи имини-
стрэ Юрий Петровыр, Адыгей-
им и Сатыу-промышленнэ па-
латэ игъэцэкэлэо пащэу Тхар-
къохьо Пшымаф, Мыекъопэ
редукторышI заводым игене-
ральнэ пащэу Пшыжъ Щамсу-
дин, пшъэдэкIыжьэу ыхырэм-
кэ гүнэпкэ гъэнэфагъэ зиэ
обществэу «МПК-у Мыекъопэ
пивэшI заводым» игенераль-
нэ пащэу Пэнэшьу Къэллан,
шынгъэлэжхэр.

Амал ин къэзытырэ ІофшI
ЧъипIЭХЭР гъэпсыгъэнхэм
льэнэкуущ кыдыхэлтытагь:
апэрэ — федеральнер, ято-
нэрэр — Кыблэ федераль-
нэ шьольтырэм хахъэхэр,
ящэнэрэр — Адыгейр. Респу-
бликам эпхыгъэ лъэнэкьор зэ-
хээзэгъэуцугъээр экономикэм-
кэ институтэу Столыпиным
ыцэ зыхырэм иэсперт-шэ-
нэгъэлэжхэр ари. 2020 —
2025-рэ ильэсхэм ІофшIЭПIЭ
ЧъипIакIэу Адыгейм кыышы-
зэуухын альэкIыштэр зыфэ-
дизир экспертихэм къалтытагь.
АшкIэ амал ин къэзытырэ Іоф-
шIЭПIЭ ЧъипIЭХЭР гъэпсыгъэн-
хэм кыдыхэлтытагьэу эконо-
микем иотраслэ анах шхъэ-
Ишшыр Iэубытлээ аштагь.
А лъэнэкьохэм аххэх мэкью-
мэшт ыкIи мэз хызметыр,
гомылхъэхэм якыдэгъэ-
кын, амьгъэкошыр мылькум
игъэзекон, гъучым эпхыгъэ
продукцием икъыдэгъэкIын,
псаунгыэр къэухумэгъэнхэр
ыкIи фэл-фашIэхэм ягъэц-
кэн, пхэ лъэпкэ зэфэшхъаф-
хэм адэлэжъэхъэнхэр, транс-
портыр ыкIи зэхынгъэхъэр,
псөольшьешынхэр.

2016-рэ ильэсир пштэмэ,
ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭу ялхэмкIэ
пэрхтнгъэ зыыгъхэр мэкью-
мэш хызметыр (нэбгырэ мин
14,9-рэ) ыкIи сатыушынхэр
(нэбгыри мини 9,9-рэ) арих.
Зэфэс Вячеслав кызэриула-
гъэмкIэ, амал ин къэзытырэ
ІофшIЭПIЭ ЧъипIЭХЭР нахьыбэ
шытъэнхэмкIэ Адыгейм амалы-
шухэр Iэклэльх. АшкIэ анах
зишогъэшко къэкIон ыльэкы-
штэр мэкьюмэш хызметыр
къыдэгъэкIыжынхэмкIэ ипро-
мышленность ари. Конферен-
цием изэфхэхысожхэм къа-
кIэлтыклоу анахэу анаэ зыт-
рагъэтишт лъэнэкьохэр, джащ
фэдэу республика амалэу
Iэклэльхэр гъэцэкIэлхэмкIэ
предложениеу агъэнэфагъэ-
хэр зэрытишт резолюцием
кIэтхэштых.

КИАРЭ Фатим.

СПОРТ ПСЭУАЛЬЭХЭМРЭ ЩЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Хэгъэгум аш фэдэ итэп

2000-рэ ильэсүү Австралии икъалэу Сидней Олимпиадэ джэгунхэу щыкIуагъэхэм Сергей Алифиренкэм спорт щэрыонымкэ дышьэ медалыр къашыдихыгь. Спорт псэуальэхэм ягъэпсын, ныбжыкIэхэм пIуныгьэ дэгъу ятыгъэнүү, нэмийкIофиагъоу тизтегушыIагъэхэр шIэжьим, неушрэ мафэм ательятаагъэх.

— Ильэс 10-кэ узаккIээ бэжкмэ, спорт щэриуплэ Мыекуапэ щышигъэнүүмкэ, ар зыфдээщтим яхыилгээ тхыльхэр институтым щагъэхвазырыгъэх, — къелүүтэй Сергей Алифиренкэм. — ПсэользшIхэм тофшIэнүүр заублагъэр ильэситүү хууль.

— Сергей, сэ сэзэрээцгүүзээмкэ, спорт щэриуплэ (тирим) игъэпсын бэшигагъэу утегуу Ѣицштыгь, гусэ кынфэхъущихм уалтыхуу Ѣицштыгь.

— Нуурбай, тэрээ зыфаплэр. Адыгэ Республикаан иапэрэ Президентэй Джарыым Аслын илэнтэй лутэй гухэль инхэр тиагъэх, ау мылькоу пэхухащтим, щиэнгъэнүү инэмыкIэ льэнинхээхм талъахъэштүү.

— Спорт псэуальэр Мыекуапэ икъаблэ лъенникъокI Ѣицштыгь, шIэхэуу кыншIуацхээ. Имэханкэ зыфдээщтим кытамоба.

— Урсын Федерацаем аш фэдэ спорт щэриуплэ итэп, зэккIами анах дэгъоу плъйтэ хуущт. А зы уахтэм нэбгыри 100-м къехуу лашэр алыгъэу щэрионхэ алькIицт.

— Гъэзтеджэхэм икъоу кыагурымыIон ылъэ-кыншт спорт щэриуплэуукызытегуу Ѣицдэр. Псагъэм тегъэфэгъэнүүмкэ сид фэдэ амалха агъэфедэхэрэр?

хэр къыхыгъэх, Урсын идышэ медаль къифагъэшшошагь. Сишиа изакьоп узыщтыхуунэу тиээр. Урсын эм Адыгэимрэ язаслуженнэ тренерэу Георгий Гуляйченкэм ыгъэсэрэе пшъашьэу Серебрянскай, нэмийкIхэм гутгэлтэйхэр ялэутэлтийте.

— Адыгэ Республикаан ихэшипыкIыгъэ командэхэм яIэнэIсэнгъэ зыщхагъэхъорэ еджсанIэм ипацшэу Кобл Зэид кызэрэтиIуагъэу, сэнауцигъэ зыхэль ныбжыкIабэти.

— Сэ кыхэзгэшьинэу сизыфаар ныбжыкIхэм игъом Iэпилгэу ятыгъэнүү тиэшхээтхэр зэрэпильхэр ары.

Адыгэ Республикаан и Лышхэу КүүмпIыл Муратэ тиофхэм ашыгъуаз, спорт псэуальэр игъэпсын икэшаку, инэппэлтэгэу ит. Тхакуущинэ Ас-

лъани тыфэрэз. Спортын мэхъэнэ ин сиыдигуу ритыштыгь. Республикаан и Лышхэу зыщтыгъэ ильэсхэм Адыгэим спорт псэуальэр щашыгъэм ипчагъэ бэ мэхъ.

— Сергей, федеральна куулыкъушIхэмрэ Адыгэим ипацхэмрэ зэпхыныгъэу зэдэрияIэр кыхэбгъэшти ишIоигъоу кысапIоу уахтэ кыхэIыгь.

— Хэгъэгум иекономикэ жъажьеу ыпеклэ зэрэлтыкъуатэрэр тельхаплэ амьшэу Адыгэим ипацхэмрэ хэкыпIэхэм альхэхүү.

— Щыс къэпхымэ дэгъуба?

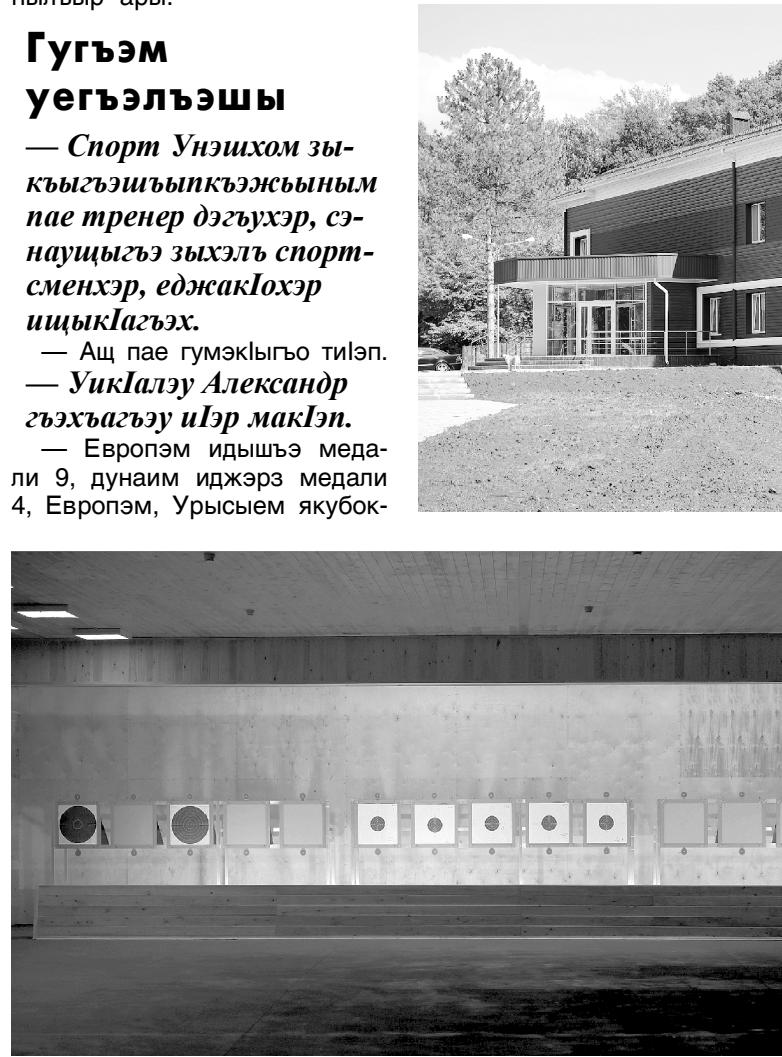
— Республикаан стадионыкэ кызыэрэштизэуахыгъэр сиыдым ымыуас?! Виталий Мутко сигуупэу ыцIе къесошт. Урсын спортынкэ иминистрэу щытэу тиеспублике къаклоштыгь. Щэрионымкэ спорт

унэшхор Мыекуапэ къышызэуахынам илахышуу хилхъагь.

— Кышхээ лъапэм ица-гъэпсыгъэ спорт Унэхор зэрэлтэгъуухээм да��Iоу, цыфхэм якIуапIэхуущтба?

— Урсын спорт щэрионымкэ ихэшипыкIыгъэ командэхэм ягъэджэн зэлукIэгъуухэр щыклоштыг. КIэлэеджакIохэмрэ ныбжыкIхэмрэ яIэнэIсэнгъэ хагъэхъонымкэ амалышуухэр ялштых. Анахъеу кыхэзгъэшти щиэнгъэнүүмкэ сишигъо урамын ныбжыкIхэмрэ кытамо щытэшт.

компьютерым къыкIэлъырышыгъэнхэм, пүнүгъэ дэгъу ятыгъэнүү спорт Унэхор иофишэхэр, спортынкэ типашэхэр зэрэпильштхэр ары. Псаунгыгъэм игъэптигъэр физкультурэр щытагъ, тапэкли щытышт.

— Спорт щэрионым сываанахъеу цыфхэр зыфи-гъасэрэр?

— Дээм клошт калэхэм зыщаагъэсшт, спортын пыщаагъэхэм яIэнэIсэнгъэ хагъэхъошт. Аш даюу, цыфхэм рэхьтнагъэ илэнүүмкэ, зигъэпсэфынүүмкэ, гу пытэ илэнүүмкэ, нэмийкIхэмкэ шIогъэ инкъетэ.

— Сергей Армением укышицхуугъ, спортынхом ухэхьаным фэши Адыгэим лъапсэ ѢицшIыгь. УикIэлэгъур зыфдагъэр кытамоба.

— Грузиер, Армениер, Азербайджан зы дээ шъолъырэу СССР хэгъэгумкэ щытагъэх. Ильэс 8-м нахыбэрэ дээ куулыкъур Грузиет щысхыгъ, спорт щэрионымкэ тренер шъхьаалэу сагъэнэфэгъагь. Адыгэ Республикаан сиышынсэунэу зесэгжээж, Джармэкъ Юсыф, нэмийкIхэмрэ кысэушыгъэх, спортынхом сишигъэнгъэ еспхыгъ. Тхаягъэпсэх гусэ кысфэхъуухъэхэр, непэ юф ўыдасшIэхэрэр.

Адыгэ къашъом зеэты

Сергей Алифиренкэм Олимпиадэ джэгунхэу Сидней ѢицкIуагъэхэм дышьэ медалыр къашыдихыгъэу тиеспублике кызыгъэзэжжы, Краснодар иаэропорт тиыцпэгъокIыгъагь. Самолетым иччээ кыншIуахи, С. Алифиренкэр нэпплэгъум кыззэфэм, апэрэ гущыгъеу кыншIуагъэхэр тиыцгъупшэхэрэп:

— Адыгэ чыгум сэлам щышьосхэ!

Купым хэтхэр нэгушIох, адыгэ орэдышшор пышинаом егъэжынчы. Хъатыяклоу Хъот Юныс Сергей Алифиренкэр пчэгум кырьэблагъа, адыгэ къашъом зеэты. Сергей ишкъэгъусуу Риммэ зэфэкло дахэм хэлэжъэнэу хъатыякло къеджэ. Джэгур джэгүү къодын, мэфэкI шыыпкъэм фэдэ хууль.

Адыгэ къашъом урсынхэр, къэндэлхэр, тилъэпкъэгъухэр, нэмийкIхэмрэ щэуджых. Сергей Алифиренкэм иунахъо, ныбжэгъухэр, спортын пыщаагъэхэр кыншIуагъуухэр. Пчыхъэ мэзахэр ошъогум кыншышэтире жуагъохэм къагъэнэфы. Цыфхэр зэфэнгушIохэшь, спортын имэфэкI адыгэ къашъом зытээты.

Олимпиадэ джэгунхэу дзюдомкэ ячимпионуу Владимир Невзоровын ыцIе къоуахыгъэр спортын бэнапIеу Мыекуапэ кыншызэуахыгъэм. Спорт щэрионымкэ Унэхор тиыцалэ кыншызэуахырэр игъэхъагъэхэмкэ дунаим цэрио щыхуунэу фэтэо.

ЕМТЫЛН Нурбай.

ИСКУССТВЭМРЭ ЩЫПЭНЫГЪЭМРЭ

ИшIушIагъэ КъетЭжъы

Цыфыбэ зыхэлэжъэрэ къэгъэльэгъоным узыIепещэ, уасэу фашIырэм уегъэгушо. Адыгэ Республикэм и Камернэ музыкальнэ театрэу Хъанэхъу Адамэ ыцIэ зыхырэм ия 25-рэ ильэс IoфшIагъу ыублагъ.

Опереттэу «Прекрасная Елена» театрэм щигъеуцугъеням фашI В. Константиновыимрэ Б. Гацэррэ пьесэр зэрэгэфагь. Аштехыгъэ музыкэр Ж. Оффенбахысыем, Адыгейим искусствэхэмкэ язаслуженнэ IoфшIешхоу, Камернэ музыкальнэ театрэу А. Хъанэхъум ыцIэ зыхырэм ихудожественнэ пашэу, режиссерэу Сулеймэн Юныс къэгъэльэгъоныр ыгъеуцугъ.

Грузиен изаслуженнэ артистэу, Адыгейим инароднэ артистэу, Республиком изаслуженнэ IoфшIешхоу Испуп Аслан къашхохэм ахэлахъэхэрэм пэцэнгыгъэ адзэрихъагь. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу, оркестрэм идирижерэу Аркадий Хуснировыр ялэшхъэтетэу орэдышхохэр зехахъэм къышырагъэуагъех.

Театрээр орыкIэ сыда?

Ильэс IoфшIагъур зэрэргаажъэрэм фэгъехыгъяу театрэм

ехылIэгъэ едзыгъо кIэкIхэр артистхэм зэхахъэм къышаагъэльэгъуагъех. Щигъенгыгъэм театрэмрэ язэпхыныгъэхэм къапкырыкырэ урчIэхэр гъэшIэгъонхъягъ. Театрээр цыфхэм япсэукэ щыц зэрэхъуагъэр къыхагъэшызэ, яшIенгыгъэ хагъэхъоным, языгъэпсэфигъо уахтэ дэгъо агъеклоным афашI театрэр еджапIэм езигъешигъэхэр къахэгъигъях.

Адыгэ Республикэм культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ ильэс IoфшIагъур театрээр зэрэригъажъэрэм фэгъехыгъэ гүшIэ фабэхэр зэхахъэм къышуагъех. Урысыем итеатрэхэм ялофышIэхэм я Союз икъутамэу Адыгэ Республикэм щыцем ипащэу, Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгейим инароднэ артистэу Зы-

хъэ Заурбый театрэр унэ хэхыгъэшхоу, цыф кIялпIэу зэрэштыр къихигъэшхээ, плунгыгъ мэхъанэу лъэхъаным щырилэм иеплъкIэхэр къыриолIагъэх. Ары. Театрэм цыфыр епIу, щигъенгыгъэм феъясэ.

Сулеймэн Юныс Камернэ музыкальнэ театрэм ильэс IoфшIагъур зэригъэкштэм къытегушигъагь. Адыгабзэкли, урсысызэкли къэгъэльэгъонхэр къашыщых, кIэу агъеуцущхэм ягупшысэх.

Еленэ дэхэ дэд

Камернэ музыкальнэ театрэм иныбдэгъушуухэр къэгъэльэгъон пэцчэ епIых. Ахэм ашыщхэм гүшIэгъу тызыфхэхъэхэм къыхагъэшыгъ къэгъэльэхъоныр агу зэрэрихыгъэр, зичээсуу пчыхъэзэхахъэм зэрежштхэр.

Къэгъэльэгъоным роль хэхыгъэхэр къышызышыгъэхэм къахэтэгъэшых Адыгейим изаслуженнэ артистхэу Александр Степановыр, Виктор Марковыр, Ирина

Кириченкэр, артистэу Владислав Верещако, нэмькI орэдйохэр. Къэшьуаклохэм псе зыпйт едзыгъохэм тамэу аратырэм гур елэты. Зыщишигъагьэм зэдьрагъаштэ, пкыр ишыгъяу, шъэбагъэ ахэлтэу къэшьигъохэм ахэлжэх.

Еленэ дэхэ дэдэм ироль къэшьигъяу, Адыгэ Республикэм изаслуженэ артисткэу Елена Лепиковын итеплъэкли, игушигъэкли, иорэдкли едзыгъохэм гупшысэу ахэлтэу IупкIэу къызэуухэхы. Дахэу зэрэфэпагъери къыхэтэгъэшы. Артистхэу къашхохэр къэшьигъэхэм, купым хэтхэу орэд къэшьигъохэрэм къэгъэльэгъоныр яшьушаэхэмкI къагъедах. Шулыгъэгъу мыгошыгъэм ехылIэгъэ пчыхъэгъохэри щигъенгыгъэм щыщых.

Ильэс 25-рэ театрээр зэрэхъурээр IoфшIагъэ дэгъухэмкэ, зэхэхъэ гъэшIэгъонхэмкэ хигъэунэфыкынэу фэтэо.

Сурэтхэр зэхахъэм къышыттэхъягъэх.

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЬОКЬУ

ЗЭХЬОКЫНЫГЪЭХЭМ ЯМЭХЬАН

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Мэшыкъу» Пятигорск — 1:0. Чъэпьюгъум и 21-м республикэ стадионым щызедэшIагъэх.

Зезышагъэхэр: А. Шамара — Ростов-на-Дону, Р. Къошк, А. Шрамко — Шытхъал.

«Зэкъошныгъ»: Васильев, Негода (Хъуакю Темыр, 90), Къадый, Невидимый, Ахмедханов, Подъячев (Джигун, 64), Къэжъар, Датхъужъ, Къонэ (Бырлов, 80), Йашэ (Делэкъу, 76), Кадимов (Осмоловский, 84).

Мулляр — 5 «Мэшыкъу» — икъэлапчэ Iэгугаор дидзэжыгъ.

«Зэкъошныгъэм» зэхъокыныгъэхэр фэхъуагъэх. С. Сеченыр хэхъэхыгъигъ. Н. Къэжъарэм ыкIи А. Датхъужъым тикомандэ къагъээжыгъ. ЗэлукIагъур рагъэжэгъэ тиешлаклохэр агэклэ илтихэу фэхъуагъэх. Гупчэм къашыпхырыкли, А. Датхъужъур «Мэшыкъу» икъэлапчэ лъэшэу дэуагъ. Ухъумакю М. Мулляр Iэгугаом лъыбанээ, ошI-демы-

шIеу икъэлапчэ дидзэжыгъ. ЗэлукIагъур зэрэкIуагъэр зэбгъапшэмэ, бысымхэр теклонигъэм нахэ пэблэгъагъех.

ПРЕСС-ЗЭИУКИЭР

«Зэкъошныгъэм» итренер шхъялэе ишьэрилхъэр зыгъэцэклэ Д. Поповым къызэриуагъэу, командэм ешлаклохэм къызэрэгъэзэжыгъэм, зэхъокыныгъэу фэ-

хуухэрэм шуагъэ къатыгъ, футбалистхэм ягуетынгъэ хагъэхъуагъ. Къэлапчээм Iэгугаор дадзэнир къяхылъэкли, ар гукъяа.

«Мэшыкъом» итренер шхъялэе Валерий Заздравных тистадион къышытхъуагъ, зипэшэ командэм теклонигъэр ыхын фэгъяу ашц ылъытагъ. Iэгугаор «Зэкъошныгъэм» икъэлапчэ хъакъэхэм дадзэнэу амалхэр ялгъэх, къэлэпчэпкыям зэ ар тырагъэфагъ.

КИЭУХХЭР

«Чайка» — «Черноморец» — 2:0, «Краснодар-2» — «Анжи-2» — 3:1, «Спартак» Вл — «Академия» — 0:1, «Ангушт» — «Армавир» — 3:3, «Легион» — «Кубань-2» — 1:0, СКА — «Афыпс» — 0:1, «Биолог» — 3:2.

ЧЫПЛЭХЭР

1. «Армавир» — 35
2. «Афыпс» — 35
3. «Краснодар-2» — 32
4. «Чайка» — 26
5. «Черноморец» — 23
6. «Биолог» — 23
7. «Легион» — 20
8. СКА — 20
9. «Ангушт» — 19
10. «Академия» — 19
11. «Спартак» Н — 18
12. «Зэкъошныгъ» — 17
13. «Анжи-2» — 15
14. «Мэшыкъу» — 13
15. «Спартак» Вл — 9
16. «Динамо» — 5
17. «Кубань-2» — 3.

«Зэкъошныгъэр» чъэпьюгъум и 28-м Махачкала щылукIэштчыпIэ командэу «Анжи-2-м».

НэкIубгъюр зыгъэхъязырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбыр.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкI IoфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ашы псэурэ тильзэгъэхъэм адярIэ зэпхынгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъээм иамалхэмкIэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшыIэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къяIихырэр А4-кIэ заджхэрэ тхъапхэу зипчагъэкIэ 5-м эмыхуухэрэ арь. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтэу, шрифтыр 12-м нах цыкIунэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм ади-мыштэрэ тхъигъэхэр редакцием зэкIегъэжохых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урсылы Федерацаем хэутын IoфхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлтынIэсикIэ амалхэмкIэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпIэ гъэйорышиапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыыхаутырэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗЭКИМКИИ ПЧАГҮЭР

3855

Индексхэр

52161

52162

Зак. 2688

Хэутынм узьыгъэхэрэм щыт уахтэр Сыхъатыр 18.00

ЗыыхыкIэхъэхъуагъэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъялээр игуадзэр МэшлЭкъо С. А.

ПшъэдэжIыжъыр зыхырэр секретарыр

ЖакIемыкъо А. З.